

آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی ، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته

مصوب بیست و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ 1383/3/23

تعاریف

تعاریف زیر در آیین نامه های کلیه مقاطع مختلف تحصیلی به صورت یکسان پذیرفته شده و حسب مقطع مربوط مورد استناد می باشد و جزء لاینفک آیین نامه ها بوده و هر نوع تغییر و تفسیر مغایر با آن مجاز نیست.

دانشگاه علوم پزشکی:

موسسه ای است آموزشی ، پژوهشی و خدماتی که علاوه بر وظیفه اصلی خود که تربیت نیروی انسانی در رده های مختلف گروه پزشکی است ، به انجام آموزش ، پژوهش و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی پرداخته و در این امور به عنوان مرکز نهایی ارجاع عمل می نماید. هر دانشگاه علوم پزشکی از دانشکده پزشکی و حداقل دو دانشکده دیگر تشکیل می شود.

دانشکده علوم پزشکی:

دانشکده علوم پزشکی موسسه آموزشی ، پژوهشی و خدماتی مستقلی است که علاوه بر وظیفه اصلی خود که تربیت نیروی انسانی در رده های مختلف گروه پزشکی است ، به انجام آموزش ، پژوهش و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی پرداخته و در این امور به عنوان مرکز نهایی ارجاع عمل می نماید.

دانشکده:

دانشکده واحدی از يك دانشگاه است که از حداقل سه گروه آموزشی تشکیل می شود. مانند دانشکده پزشکی ، دانشکده دندانپزشکی و دانشکده بهداشت.

آموزشکده در گروه پزشکی:

موسسه آموزش عالی است که از تجمع گروههای آموزشی در سطح کاردانی رشته های گروه پزشکی تشکیل می گردد و امکانات و تجهیزات لازم برای ارائه آموزش رشته های تحصیلی در آن دایر است.

موسسه:

موسسه در آموزش عالی يك مفهوم عام است که به هر يك از مراکز آموزش عالی و پژوهشي که با مجوز رسمي از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تأسیس شده باشد، اطلاق می گردد.

گروه آموزشی:

عده دار آموزش و پژوهش و یا ارائه خدمات درمانی در ارتباط با يك رشته و یا يك شاخه میباشد. مثل گروه بهداشت، گروه فیزیولوژی و گروه جراحی.

گروه آزمایشی:

سازمان سنجش آموزش کشور در امتحانات سراسری ورود به دانشگاهها ، داوطلبان را بر حسب رشته های انتخابی به گروههای خاص تقسیم می کند که هر يك از این گروه ها، گروه آزمایشی نامیده میشود.

دوره:

دوره تحصیلی مجموعه دروسی است هماهنگ و منسجم و به هم وابسته در يك رشته که در چارچوب نظام خاص و در يك مدت زمان معین به دانشجو ارائه می شود تا سرانجام به دریافت یکی از مدارک مرسوم دانشگاهی منجر شود، دوره های تحصیلی در نظام آموزش عالی علوم پزشکی ایران در مقاطع تحصیلی زیر ارائه می شوند.

- کاردانی (فوق دیپلم)

- کارشناسی (لیسانس) پیوسته و نا پیوسته

- کارشناسی ارشد (فوق لیسانس) نا پیوسته

- دکتری عمومی

- دکتری تخصصی (Ph.D)

- تخصص بالینی (دستیاری)

- فوق تخصص

اداره آموزش:

منظور از اداره آموزش يك واحد اداري در يك دانشگاه است كه همه امور آموزشي مربوط به دانشجویان از قبيل نام نويسي، انتخاب واحد، انجام امتحانات، جمع آوري نمرات و اعلام نتايج را بر عهده دارد.

استاد:

هر عضو هیأت علمی كه مسئولیت تدریس دروس نظري یا عملي را بر عهده دارد استاد نامیده مي شود.

رشته:

رشته يكي از شعب فرعي گروههاي علمي (علوم پزشكي، علوم انساني، علوم پایه، فني مهندسي، کشاورزي و هنر) است كه از لحاظ موضوع كاملاً مشخص و از ديگر موضوعات متمايز بوده و حداقل به يك كارايي مشخص مي انجامد. در دو رشته متمايز دروس مشترك نبايد از 30 درصد كل واحدها(بدون احتساب دروس عمومي) تجاوز كند.

گرایش:

هر يك از شعب يك رشته كه ناظر بر يك تخصص باشد، گرایش نامیده مي شود. اختلاف دروس در دو گرایش از يك رشته نبايد از 7 درصد كل واحدها کمتر و از 30 درصد كل واحدها(بدون احتساب دروس عمومي) بیشتر باشد.

دروس:

دروس دانشگاهي از لحاظ محتوي، به دروس عمومي و اختصاصي (پایه و تخصصي رشته) و از نظر ارتباط با يکديگر به دروس پيوسته (پيش نیاز) و مستقل و از جنبه لزوم يا عدم لزوم انتخاب به دروس اجباري و اختياري و از لحاظ نحوه تعليم و تدریس، به دروس نظري، عملي، نظري و عملي، نظري- عملي، کار آموزي، کار ورزي و کارآموزي در عرصه تقسيم مي شود.

تبصره:

دروسي كه به صورت نظري و عملي نوشته مي شوند مستقل از يکديگر تدریس مي شوند و هر يك كد جداگانه و نمره جداگانه دارند.

دروسي كه به صورت نظري- عملي نوشته مي شوند يك درس محسوب شده و كد مشترك و نمره مشترك دارند.

دروس عمومي:

دروسي است که به منظور توسعه بخشیدن به اطلاعات عمومي دانشجويان و رشد و بينش فرهنگي آنان بر اساس فرهنگ و معارف و عقايد اسلامي و نیز آشنايي با روشهاي علمي عرضه مي شود. اين درس براي کليه دانشجويان تمامي رشته هاي علوم پزشکی در مقاطع تحصيلي کارداني، کارشناسي پيوسته و نا پيوسته و دوره هاي دکترې عمومي الزامي است.

دروس اختصاصي:

اين درس به دو دسته : دروس پایه و دروس تخصصي رشته به شرح زیر تقسيم مي شود:

الف- دروس پایه، دروسي است که براي آماده نمودن دانشجو، توسعه اطلاعات و تقويت بنيه و بينش علمي وي و درک بهتر دروس تخصصي رشته عرضه مي شود.

ب- دروس تخصصي رشته، دروسي است که صرفاً به منظور ايجاد و افزايش کارآيي هاي علمي و عملي يك رشته تدریس مي شود.

دروس جبراني:

در صورتي که دانشجو دروسي را در مقطع قبل نگذرانده باشد موظف است اضافه بر واحدهاي درسي مقرر، به تشخيص گروه آموزشي و مطابق برنامه آموزشي مربوط آن درس را به عنوان درس جبراني بگذراند.

دروس اجباري:

دروسي است که فارغ التحصيل شدن دانشجو منوط به گذراندن آنهاست و با درس ديگر قابل تعويض نمي باشد.

دروس اختياري:

دروسي است که با توجه به مقررات و برنامه هاي آموزشي ميتوان آنها را از ميان مجموعه اي از دروس انتخاب کرد.

دروس پيوسته (پيش نياز):

دروسي است که گذراندن آنها براي گرفتن يك درس ديگر ضروري است.

دروس جبراني يا اجباري مي توانند پيش نياز باشند. دروس اختياري نمي توانند پيش نياز باشند.

دروس مستقل:

دروسي است که انتخاب آنها منوط به انتخاب يا گذراندن درس يا درسهاي ديگري نيست.

دروس نظري:

دروسي است که در کلاس درس ارائه مي شود.

دروس عملي:

دروسي است که در کارگاه، آزمایشگاه و مرکز مهارت‌هاي باليني يا بخشهاي مربوط در دانشکده ارائه مي شود.

دروس کارآموزي:

دروسي است که در محيط کار واقعي (بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات درماني) و يا در محيط شبیه سازي شده (مرکز مهارت‌هاي باليني) براي آموزش مهارت‌هاي عملي ارائه مي شود.

دروس کارورزي:

دروسي است که در محيط کار واقعي و براي کسب تسلط بر مهارت‌هاي عملي ارائه مي شود.

دروس کارآموزي در عرصه:

دروسي است که با هدف آموزش مهارت‌هاي عملي در عرصه ارائه خدمات بهداشتي درماني ارائه مي شود.

فصل اول

شرایط ورود و نام نویسی

شرایط ورود

ماده 1) شرایط ورود به دوره های کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته، اعم از دوره های روزانه و شبانه به شرح زیر است:

- 1-1- پذیرفته شدن در آزمون ورودی.
  - 2-1- برخورداری از سلامت تن و روان بر اساس ضوابط شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی.
  - 3-1- مجاز بودن به تحصیل از نظر قوانین و مقررات جاری کشور و داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی، برابر مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی.
  - 4-1- داشتن گواهینامه پایان دوره متوسطه (نظام قدیم) و یا دوره پیش دانشگاهی (نظام جدید) از داخل یا خارج از کشور، مورد تأیید آموزش و پرورش (با توجه به نظام جدید آموزش متوسطه) یا برابر آن برای آموزش های حوزوی (مطابق مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی) و یا داشتن گواهینامه دوره کاردانی برای ورود به دوره کارشناسی ناپیوسته که حسب مورد به تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد.
  - 5-1- سپردن تعهد خدمت بر اساس ضوابط و قانون آموزش رایگان یا پرداخت شهریه مطابق تعرفه و مقرراتی که از طریق مراجع ذیربط صادر می شود.
- تبصره 1: چنانچه دانشجو با توجه به ضوابط اعلام شده در دفترچه آزمون سراسری سازمان سنجش آموزش کشور از سلامت جسمی و روانی لازم برای رشته پذیرفته شده برخوردار نباشد، براساس نظر شورای پزشکی دانشگاه اجازه تحصیل در رشته اعلام شده را ندارد.
- تبصره 2: ارائه تاییدیه تحصیلی دوره متوسطه نظام قدیم یا پیش دانشگاهی نظام جدید در زمان ثبت نام و حداکثر تا پایان نیمسال اول تحصیلی و ارائه اصل گواهینامه پایان دوره متوسطه یا اصل گواهینامه دوره پیش دانشگاهی حداکثر تا یک سال بعد از ثبت نام اولیه الزامی است.
- تبصره 3: پرداخت شهریه، دانش آموختگان را از انجام دیگر تعهدات قانونی خاص معاف نمی کند.
- تبصره 4: در مورد دانشجویان شبانه به هنگام نام نویسی در هر نیمسال تحصیلی، پرداخت شهریه به دو صورت ثابت و متغیر، برابر ضوابط مربوط، علاوه بر رعایت سایر شرایط الزامی است.

تبصره 5: چنانچه دانشجوی دوره روزانه بدون اراده شخصی و به دلیل مشکلات دانشگاه به دوره شبانه معرفی گردد از پرداخت هر گونه شهریه اعم از ثابت و متغیر معاف خواهد بود.

نام نویسی

ماده 2) پذیرفته شدگان آزمون ورودی، موظفند در مهلت هایی که توسط سازمان سنجش آموزش کشور یا دانشگاه اعلام می شود برای نام نویسی و انتخاب واحد به دانشگاه ذیربط مراجعه نمایند. عدم مراجعه برای نام نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی پس از اعلام نتایج آزمون، انصراف از تحصیل تلقی خواهد شد.

ماده 3) دانشجو موظف است در هر نیمسال تحصیلی در زمانی که دانشگاه اعلام می کند، برای ادامه تحصیل و انتخاب واحد به اداره آموزش مراجعه کند، عدم مراجعه دانشجو برای نام نویسی در یک نیمسال بدون اطلاع و عذر موجه به منزله ترك تحصیل است و دانشجو اخراج خواهد شد.

تبصره 1: در موارد استثنائی که دانشجو ترك تحصیل خود را موجه می داند باید دلایل آن را حداکثر یک ماه قبل از پایان نیمسال بصورت مکتوب به اداره آموزش ارائه دهد، در صورت تایید موجه بودن ترك تحصیل توسط شورای آموزشی دانشگاه، آن نیمسال جزو مدت مجاز تحصیل وی محسوب و مرخصی تحصیلی برای آن نیمسال صادر می شود.

تبصره 2: دانشجویی که ترك تحصیل نموده، چنانچه بخواهد مدارک تحصیلی خود را دریافت نماید موظف است به کلیه تعهدات قانونی دوران تحصیل خود عمل نماید.

ماده 4) دانشجو در یک زمان حق نام نویسی و ادامه تحصیل در بیش از یک رشته و در هر رشته بیش از یک گرایش در یک یا چند دانشگاه اعم از دولتی یا غیر دولتی، روزانه و شبانه را نخواهد داشت. در صورت تخلف، به تشخیص کمیته نظارت بر حسن اجرای مقررات آموزشی وزارت متبوع از ادامه تحصیل در یکی از رشته های انتخابی محروم و سوابق تحصیلی وی باطل اعلام می شود و دانشجو در این حال موظف است کلیه هزینه های مربوط به رشته حذف شده را مطابق تعرفه های تعیین شده به دانشگاه ذیربط بپردازد.

تبصره : دانشجویان ممتاز (استعدادهای درخشان) از شمول این ماده مستثنی و تابع آئین نامه و ضوابط مربوط به خود می باشند.

فصل دوم

نظام آموزشی

واحد درسی

ماده 5) آموزش در تمام دانشگاه های کشور مبتنی بر نظام واحدی است.

در نظام واحدی، ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می شود و قبولی یا عدم قبولی دانشجو در یک درس، به همان درس محدود است.

هر واحد درسی، مقدار یا میزان درسی است که مفاد آن به ترتیب به صورت نظری 17 ساعت، عملی یا آزمایشگاهی 34 ساعت، کارگاهی و کارآموزی یا عملیات میدانی و کارآموزی در عرصه 51 ساعت، در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی، طبق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی تدریس می شود. در مورد رشته هایی که دارای پروژه هستند مدت اجرای پروژه در یک نیمسال متناسب با واحد آن، توسط استاد مربوط تعیین می شود.

سال تحصیلی

ماده 6) هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و در صورت ضرورت و داشتن شرایط و امکانات یک دوره تابستانی است. مدت آموزش هر نیمسال تحصیلی شامل 17 هفته و هر دوره تابستانی شامل 6 هفته آموزش با رعایت مفاد ماده 5 است.

تبصره 1: طول مدت امتحانات پایان نیمسال یا پایان دوره تابستانی جزو مدت آموزش محسوب نمی شود.

تبصره 2: در موارد استثنایی و ضروری، شامل وقوع بلایای طبیعی، عدم امکان حضور اسناد مربوط در طول 17 هفته، بیماری اسناد و مواردی از این قبیل، به پیشنهاد دانشکده مربوط و موافقت شورای آموزشی دانشگاه، می توان درس یا درسهایی را در مدتی کوتاهتر از 17 هفته جهت کلیه دانشجویانی که آن درس یا درسها را اخذ کرده اند تدریس نمود، مشروط بر اینکه مجموع ساعات هر واحد درسی از میزان مقرر در ماده 5 این آیین نامه کمتر نشود و شرکت در کلیه کلاسها مطابق ساعات هر واحد درسی الزامی است.

حدود اختیارات دانشگاه در مورد برنامه درسی

ماده 7) تمام دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی موظفند برنامه های درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی را اجرا نمایند.

تبصره: ترتیب دروس با رعایت پیش نیازها، تنظیم برنامه تحصیلی دانشجویان در طول دوره، روش تدریس و جابجا کردن ریز مواد و طرح مطالب جدید در یک درس و انتخاب منابع بر عهده دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی است.

دروس اختیاری

ماده 8) دانشگاههای دارای هیات ممیزه می توانند با توجه به برنامه آموزشی در هر رشته و به تشخیص گروه مربوط تعدادی از دروس اصلی مرتبط با رشته را تعیین و به عنوان دروس اختیاری به دانشجویان ارائه دهند، مشروط بر آنکه تعداد واحدها و طول دوره در هر رشته از سقف مجاز در این آیین نامه تجاوز نکند.

ساعات حل تمرین

ماده 9) دانشگاه ها میتوانند در صورت لزوم به تشخیص گروه آموزشی و تائید دانشکده و دانشگاه، در هر رشته از دوره های کارشناسی تا 20 ساعت و در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته تا 10 ساعت به عنوان حل تمرین به ساعات تدریس رشته، در طول دوره بیفزایند. این افزایش ساعت موجب افزایش واحد هر درس نمی شود.

فصل سوم

واحدهای درسی و طول مدت تحصیل

تعداد واحدها

ماده 10) تعداد واحدهای درسی لازم برای گذراندن هر يك از دوره های تحصیلی گروه پزشکی، برابر سرفصل برنامه های مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی به شرح زیر است:

دوره کاردانی: 64 تا 68 واحد

دوره کارشناسی پیوسته: 130 واحد

دوره کارشناسی نا پیوسته: 65 واحد

ماده 11) هر دانشجوی دوره روزانه در هر نیمسال تحصیلی حداقل 12 و حداکثر تا 20 واحد درسی و دانشجوی دوره شبانه حداقل 10 و حداکثر 18 واحد را باید انتخاب کند.

تبصره 1: در صورتی که میانگین کل نمرات دانشجو در يك نیمسال تحصیلی حداقل 17 باشد میتواند با نظر استاد راهنما و موافقت دانشکده، در نیمسال بعد حداکثر تا 24 واحد درسی را انتخاب کند. دانشجوی دوره شبانه که دارای این شرایط باشد میتواند حداکثر تا 20 واحد درسی را انتخاب کند.

تبصره 2: در نیمسال قبل از کارآموزی در عرصه دانشجو از رعایت شرط انتخاب حداقل 12 واحد در دوره روزانه و 10 واحد در دوره شبانه معاف است.

تبصره 3: تعداد واحدهای انتخابی در دوره تابستانی حداکثر 6 واحد درسی است.

ماده 12) اخذ واحد درسی همراه با کارآموزی در عرصه مجاز نمی باشد.

تبصره 1: در صورت ضرورت و به تائید شورای آموزشی دانشگاه اخذ حداکثر يك درس عمومی همراه با کارآموزی در عرصه امکان پذیر است. همچنین در صورتی که دانشجو تنها يك درس تئوری باقیمانده داشته باشد و قبلاً آن درس را اخذ نموده و در کلاسهای مربوط حضور داشته ولیکن در امتحان آن درس شرکت نکرده و یا نمره قبولی کسب نکرده باشد، با نظر دانشگاه و تائید استاد مربوط می تواند آن درس را همراه با کارآموزی در عرصه اخذ و امتحان آن را در طول ترم از طریق معرفی به استاد بگذراند.

تبصره 2: چنانچه دانشجو در درس معرفی به استاد نمره مردودی گرفت در نیمسال بعد ملزم به انتخاب مجدد آن درس و شرکت در کلاس مربوط و کسب نمره قبولی است.

تبصره 3: در مواردی که در نیمسال قبل از کارآموزی در عرصه دانشجویی دوره روزانه حداکثر 24 واحد درسی و دانشجویی دوره شبانه حداکثر 20 واحد درسی باقی داشته باشد، در صورتی که در نیمسال قبل مشروط نشده باشد با نظر دانشکده می تواند کلیه آن واحدها را در آن نیمسال انتخاب نماید.

دروس پیش نیاز دانشگاهی

ماده 13) آن دسته از پذیرفته شدگان آزمون سراسری ورودی دانشگاهها در دوره های کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته همه رشته های تحصیلی که نمره خام مواد امتحانی آنها در آزمون ورودی، در يك یا چند درس به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده، از حد نصاب معینی کمتر باشد، موظفند حسب نیاز رشته، دروسی را که آن دانشگاه تعیین میکند بعنوان دروس پیش نیاز دانشگاهی علاوه بر دروس مندرج در برنامه مصوب، در اولین یا دومین نیمسال تحصیلی بگذرانند.

تبصره 1: تعیین نوع درس، تعداد واحد، ریز مواد، نحوه ارائه و زمان تدریس دروس پیش نیاز دانشگاهی بر عهده شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده و بر اساس پیشنهاد گروههای آموزشی است.

تبصره 2: سازمان سنجش آموزش کشور، پس از اعلام نتایج آزمون ورودی، کارنامه پذیرفته شدگان، مشتمل بر نمره خام آنها را در هر يك از مواد امتحانی در اختیار دانشگاههای ذیربط قرار می دهد.

تبصره 3: ارائه دروس پیش نیاز دانشگاهی و چگونگی اجرای آنها، در دانشگاهها از هر لحاظ از جمله ثبت نمرات در کارنامه دانشجو، احتساب در میانگین پایان نیمسال و مشروطی و میانگین کل نمرات دانشجو، مانند دروس دانشگاهی و تابع مقررات آموزش عالی است.

تبصره 4: به حداکثر طول دوره تحصیل دانشجویانی که حداقل 8 واحد از دروس پیش نیاز دانشگاهی را گذرانده باشند، حداکثر يك نیمسال تحصیلی افزوده می شود.

طول دوره

ماده 14) حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته روزانه 3 سال و در دوره کارشناسی پیوسته روزانه 6 سال و در دوره های شبانه به ترتیب 3/5 سال و 7 سال است. در صورتی که دانشجو نتواند واحدهای دوره را در حداکثر مدت مجاز تحصیل با موفقیت بگذراند از دانشگاه مربوط اخراج می شود.

فصل چهارم

حضور و غیاب

حضور در جلسات درس

ماده 15) حضور دانشجو در تمام جلسات مربوط به هر درس الزامی است و ساعات غیبت دانشجو در هر درس نظری از ، عملی و آزمایشگاهی از و کار آموزی و کارآموزی در عرصه از مجموع ساعات آن درس نباید تجاوز کند، در غیر این صورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می شود.

تبصره 1: غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در ماده 15 ، در صورتی مجاز خواهد بود که با ارائه مدارک مستند و تشخیص استاد مربوطه موجه شناخته شود. نحوه برخورد با غیبت دانشجو (موجه یا غیر موجه) بر عهده استاد و با تایید دانشکده خواهد بود.

تبصره 2: در صورتی که غیبت دانشجو در هر درس بیش از میزان تعیین شده در ماده 15 باشد ولی غیبت او با تشخیص شورای آموزشی دانشگاه موجه تشخیص داده شود، آن درس حذف می شود. در این حال رعایت حداقل 12 واحد برای دوره روزانه و 10 واحد برای دوره شبانه در هر نیمسال الزامی نیست. ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می شود.

غیبت در امتحان

ماده 16) غیبت غیر موجه در امتحان هر درس به منزله گرفتن نمره صفر در امتحان آن درس است و غیبت موجه در امتحان هر درس موجب حذف آن درس می گردد. تشخیص موجه بودن غیبت در جلسه امتحان بر عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

فصل پنجم

حذف و اضافه

ماده 17) دانشجو می تواند در هر نیمسال تحصیلی، فقط در مهلتی کمتر از دو هفته پس از شروع نیمسال تحصیلی حداکثر دو درس دیگر اخذ نماید یا دو درس اخذ شده خود را حذف یا دو درس اخذ شده خود را با دو درس دیگر جابجا نماید، مشروط بر آنکه تعداد واحدهای اخذ شده وی از حد مقرر تجاوز نکند.

تبصره 1: غیبت در جلسات دو هفته اول هر درس به دلیل حذف و اضافه و یا به هر دلیل دیگر مجاز نیست و در صورت پیش آمد، جزو حداکثر غیبت مجاز دانشجو (میزان تعیین شده در ماده 15) محاسبه و مفاد مذکور اجرا خواهد شد.

تبصره 2: حذف و اضافه در دوره تابستانی امکان پذیر نیست.

ماده 18) در صورت اضطرار، دانشجو میتواند تا 5 هفته به پایان نیمسال تحصیلی مانده، فقط یکی از درسهای نظری خود را با تایید گروه آموزشی مربوط حذف کند، مشروط بر آنکه اولاً غیبت دانشجو در آن درس بیش از مجموع ساعات آن درس نباشد و ثانیاً، تعداد واحدهای باقیمانده وی از 12 واحد در دوره روزانه و 10 واحد در دوره شبانه کمتر نشود.

ماده 19) حذف کلیه درس های اخذ شده در يك نیمسال، حداکثر تا قبل از شروع امتحانات پایان آن نیمسال تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه، دانشجو قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد. در این صورت آن نیمسال برای دانشجو مرخصی تحصیلی محسوب خواهد شد. محاسبه یا عدم محاسبه این مرخصی در سنوات مجاز تحصیل دانشجو به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره: حذف کلیه درس های اخذ شده در دوره تابستانی حداکثر تا قبل از شروع امتحانات آن دوره با تایید شورای آموزشی دانشگاه امکان پذیر است.

فصل ششم

ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو

معیارهای ارزیابی

ماده 20) ارزیابی پیشرفت دانشجو در هر درس براساس میزان حضور و فعالیت در کلاس، انجام فعالیت‌های آموزشی و نتایج امتحانات بین نیمسال و پایان نیمسال صورت می‌گیرد و استاد هر درس مرجع ارزیابی دانشجو در آن درس است.

تبصره: برگزاری امتحان کتبی پایان نیمسال برای هر درس نظری الزامی است.

ماده 21) ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در واحدهای کارآموزی و کارآموزی در عرصه با توجه به موارد زیر انجام می‌شود:

21-1- رعایت اخلاق اسلامی و حرفه‌ای و حفظ شئون دانشجویی و حسن رابطه با بیماران و مراجعین و کارکنان واحد مربوط.

21-2- حضور مرتب و تمام وقت.

21-3- دقت و احساس مسئولیت در انجام امور محوله طبق ضوابط واحد مربوط.

21-4- افزایش مهارت و بهره‌گیری دانشجو از واحدهای کارآموزی و کارآموزی در عرصه.

21-5- شرکت در امتحانات پایانی واحدها و کسب نمره لازم.

ماده 22) نتیجه ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو، بر اساس مفاد مندرج در ماده 20 و 21 به صورت نمره تعیین می‌شود و نمرات دانشجو در هر درس به صورت عددی بین صفر تا بیست مشخص می‌گردد.

ماده 23) حداقل نمره قبولی در هر درس نظری و آزمایشگاهی 10 و کارآموزی و کارآموزی در عرصه 12 می‌باشد. دانشجویی که در هر یک از دروس اجباری مردود شود، در اولین فرصت، ملزم به تکرار آن است. با این حال نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و ردی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین نیمسال مربوط و میانگین کل منظور می‌شود.

تبصره 1: اگر دانشجویی در یک درس اختیاری مردود شود، به جای آن درس می‌تواند از جدول دروس اختیاری در برنامه مصوب، درس دیگری را انتخاب کند. با این حال نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و ردی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین نیمسال مربوط و میانگین کل منظور می‌شود.

تبصره 2: هر يك از دروس نظري و عملي نمره مستقل دارند، اما نمره دروس نظري-عملي كه يك درس محسوب مي شوند، معدل دو قسمت نظري و عملي و با توجه به ضرايب هر کدام است. در صورتي كه معدل دو قسمت نظري و عملي به 10 نرسد و يا يكي از آنها از 8 کمتر باشد، هرچند معدل به 10 رسيده باشد هر دو قسمت بايد مجدداً تكرر شود.

ماده 24) در موارد استثنائي، نمره كارآموزي در عرصه و دروسي كه در برنامه آموزشي مصوب، توام با پروژه ارائه مي شوند در صورتي كه به تشخيص استاد و نايد گروه آموزشي مربوط، نكميل آنها در طول يك نيمسال تحصيلي ميسر نباشد، ناتمام تلقي مي گردد. نمره ناتمام بايد حداكثر تا پايان نيمسال بعد به نمره قبولي تبديل گردد. بديهي است ثبت نمره ناتمام در نيمسالي خواهد بود كه دانشجو واحد را اخذ نموده است.

اعلام نمرات

ماده 25) استاد موظف است گزارش نمره نهايي هر درس را حداكثر ظرف 10 روز پس از برگزاري امتحان آن درس به اداره آموزش دانشكده يا واحد مربوط تسليم نمايد.

تبصره: پس از اعلام نمره توسط آموزش، دانشجو ميتواند حداكثر تا 3 روز پس از اعلام نتايج اعتراضات خود را كتبا به آموزش دانشكده اعلام كند تا رسيدگي لازم صورت پذيرد.

ماده 26) اداره آموزش هر دانشكده يا واحد ذيربط در هر دانشگاه موظف است نمرات دانشجويان را حداكثر تا دو هفته پس از برگزاري آخرين امتحان هر نيمسال و بعد از رسيدگي به اعتراضات دانشجويان و رفع اشتباهات احتمالي، به آموزش كل دانشگاه تسليم نمايد.

تبصره: نمره پس از اعلام به آموزش كل دانشگاه غير قابل تغيير است.

میانگین نمرات

ماده 27) در پايان هر نيمسال تحصيلي، میانگین نمرات دانشجو در آن نيمسال و میانگین كل نمرات او تا پايان آن نيمسال محاسبه و در پايان دوره تحصيلي نیز، میانگین كل نمرات دانشجو محاسبه و در كارنامه وي ثبت مي شود.

تبصره 1: براي محاسبه میانگین نمرات، تعداد واحدهاي هر درس در نمره آن درس ضرب مي شود و مجموع حاصل ضرب ها بر تعداد كل واحدهايي كه دانشجو براي آنها نمره قبولي يا مردودي دريافت داشته است تقسيم مي شود.

تبصره 2: دوره تابستاني، به عنوان نيمسال تحصيلي محسوب نمي شود. نمرات دروسي كه دانشجو در دوره تابستاني مي گذراند، تنها در محاسبه میانگین كل دانشجو محسوب مي شود.

نام نویسی مشروط

ماده 28) میانگین نمرات دانشجو در هیچ نیمسال تحصیلی نباید کمتر از 12 باشد در غیر این صورت، نام نویسی دانشجو در نیمسال بعد، به صورت مشروط خواهد بود.

تبصره 1: در مواردی که تعداد واحدهای ارائه شده توسط دانشگاه برای دوره روزانه کمتر از 12 واحد و برای دوره شبانه کمتر از 10 واحد باشد، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نخواهد شد ولیکن در صورت کسر میانگین به عنوان نیمسال مشروطی محاسبه خواهد شد. در مواردی که به علت مشکلات دانشجو، در دوره روزانه تعداد واحدها کمتر از 12 واحد و در دوره شبانه کمتر از 10 واحد باشد، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب و در صورت کسر میانگین به عنوان نیمسال مشروطی نیز محاسبه خواهد شد.

تبصره 2: هر دانشگاه موظف است موضوع مشروط بودن دانشجو را هر بار به وی و اولیاء او کتباً اطلاع دهد و یک نسخه از آن را در پرونده دانشجو ضبط نماید

با این وصف قصور در اخطار به وی از طرف دانشگاه و یا اظهار بی اطلاعی دانشجو از این امر، مانعی در اجرای مقررات نخواهد بود.

ماده 29) دانشجویی که به صورت مشروط نام نویسی می کند حتی در نیمسال قبل از کارآموزی در عرصه حق انتخاب بیش از 14 واحد درسی در دوره روزانه و بیش از 12 واحد درسی در دوره شبانه را ندارد.

تبصره: در موارد استثنایی، در نیمسال قبل از کارآموزی در عرصه با توجه به تعداد واحد باقی مانده و سوابق تحصیلی دانشجو، ارائه واحد بیشتر از حد مقرر به دانشجویی مشمول ماده 29 به عهده شورای آموزشی دانشگاه است. در هر صورت این تعداد بیش از 20 واحد درسی در دوره روزانه و 18 واحد درسی در دوره شبانه نباید باشد.

اخراج دانشجوی مشروط

ماده 30) در صورتی که میانگین نمرات دانشجو در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته در دو نیمسال تحصیلی، اعم از متوالی یا متناوب و کارشناسی پیوسته در سه نیمسال متوالی یا 4 نیمسال متناوب؛ کمتر از 12 باشد در هر مرحله ای از دوره که باشد، از ادامه تحصیل محروم می شود.

ماده 31) دانشجویی که به لحاظ مشروط شدن بیش از حد، از ادامه تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته محروم می شود و یا دانشجویی که تمایل به ادامه تحصیل در آن مقطع را ندارد، می تواند پس از تطبیق واحدها مطابق قوانین و مقررات مربوط و گذراندن واحدهای کمبود در مقطع پایین تر و با رعایت سایر ضوابط مربوط، در دوره کاردانی رشته تحصیلی خود فارغ التحصیل شود.

تبصره 1: در صورتی که مقطع پایین تر رشته دانشجوی در آن دانشگاه دایر نباشد دانشجوی می تواند پس از اخذ پذیرش از دانشگاه دیگری که مقطع کاردانی رشته مربوط در آن دایر است ادامه تحصیل داده و فارغ التحصیل شود. مدرک تحصیلی دانشجوی توسط دانشگاه مقصد صادر می شود.

تبصره 2: در صورتی که رشته تحصیلی دانشجوی در مقطع پایین تر، برنامه مصوب و دایر نداشته باشد، دانشجوی می تواند با در نظر گروه آموزشی مربوط، به یکی از رشته های موجود نزدیک به رشته تحصیلی خود، در مقطع پایین تر، در آن دانشگاه یا دانشگاه دیگر، تغییر رشته دهد و پس از تطبیق واحدها با برنامه رشته جدید مطابق مقررات مربوط و گذراندن واحدهای کمبود، در مقطع کاردانی رشته جدید فارغ التحصیل شود. بدیهی است که تطبیق واحدها و تعیین دروس کمبود، بر عهده گروه آموزشی دانشگاه پذیرنده است. حداکثر فرصت مجاز جهت اخذ پذیرش از دانشگاه دیگر یک نیمسال می باشد.

ماده 32) دانشجویی که به دلیل مشروط شدن بیش از حد، از ادامه تحصیل محروم می شود، در صورت انجام یا لغو تعهدات که در دوران تحصیل سپرده است، می تواند برای تحصیل مجدد به غیر از رشته قبلی خود، در آزمون سراسری شرکت کند و در صورت قبولی در رشته مورد علاقه خود ادامه تحصیل دهد. دانشگاه پذیرنده می تواند، واحدهایی را که دانشجوی در رشته قبلی گذرانده است، با برنامه رشته جدید تطبیق داده و طبق ضوابط این آیین نامه بعضی یا تمام آنها را بپذیرد.

فصل هفتم

مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

مرخصی تحصیلی

ماده 33) دانشجوی می تواند پس از گذراندن یک نیمسال تحصیلی، در هر یک از دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته حداکثر برای 1 نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته برای 2 نیمسال متوالی یا متناوب از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

دانشجویان دوره شبانه می توانند در هر یک از دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته حداکثر برای 2 نیمسال و در دوره های کارشناسی پیوسته حداکثر برای 3 نیمسال متوالی یا متناوب، از مرخصی تحصیلی استفاده کنند.

تبصره 1: موافقت با مرخصی تحصیلی دانشجوی در اولین نیمسال تحصیلی، با شورای آموزشی دانشگاه می باشد.

تبصره 2: مدت مرخصی تحصیلی جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجوی در هر دوره محسوب می شود.

ماده 34) تقاضای مرخصی تحصیلی باید به صورت کتبی، حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی هر نیمسال، توسط دانشجوی به اداره آموزش دانشگاه تسلیم گردد.

تبصره 1: چنانچه تقاضای مرخصی تحصیلی خارج از زمان مقرر ارائه شود، تصمیم گیری بعهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره 2: اداره آموزش دانشگاه موظف است پس از کسب نظر از دانشکده ذیربط قبل از اتمام مهلت نام نویسی موافقت یا عدم موافقت با درخواست دانشجوی را کتباً به وی ابلاغ نماید.

تبصره 3: عواقب ناشی از مرخصی تحصیلی بر عهده دانشجوی می باشد.

ماده 35) دانشجویان زن باردار شاغل به تحصیل در کلیه رشته های علوم پزشکی، می توانند با رعایت سایر ضوابط و مقررات از یک نیمسال مرخصی زایمان، بدون احتساب در سنوات تحصیلی استفاده نمایند.

ماده 36) دانشجویانی که گواهی و عذر پزشکی موجه آنها به تائید شورای پزشکی و شورای آموزشی دانشگاه رسیده باشد میتوانند از حداکثر یک نیمسال مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات استفاده نمایند.

مرخصی تحصیلی همسر دانشجوی بورسیه و همسر کارکنان دولت

ماده 37) دانشجویی که به عنوان همسر یکی از کارکنان دولت یا همسر یکی از دانشجویان بورسیه به عنوان همراه به خارج از کشور اعزام می شود می تواند با ارائه حکم متمریت همسر و به تشخیص و تایید شورای آموزشی دانشگاه علاوه بر استفاده از میزان مرخصی مجاز در طول دوره تحصیل تا 4 سال دیگر نیز از مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات بهره مند گردد.

انصراف از تحصیل

ماده 38) دانشجویی که تمایل به انصراف از تحصیل داشته باشد باید درخواست انصراف خود را شخصاً به اداره آموزش دانشگاه یا دانشکده تسلیم نماید. این دانشجوی مجاز است فقط برای یک بار حداکثر تا یک ماه قبل از پایان همان نیمسال تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت حکم انصراف از تحصیل وی صادر می شود و پس از آن حق ادامه تحصیل در آن رشته را ندارد.

تبصره: دانشجوی منصرف از تحصیل چنانچه بخواهد مدارک تحصیلی خود را دریافت نماید موظف است به کلیه تعهدات قانونی دوران تحصیل خود عمل نماید.

فصل هشتم

انتقال و جابجایی

انتقال

ماده 39) انتقال به معنی تغییر محل تحصیل دانشجو از يك دانشگاه به دانشگاه دیگر در همان رشته و همان مقطع تحصیلی است.

ماده 40) انتقال دانشجو با توافق دانشگاههای مبدا و مقصد منوط به داشتن همه شرایط زیر است:

40-1- ادامه تحصیل متقاضی در دانشگاه مبدا از نظر مقررات آموزشی و انضباطی بلامانع باشد.

40-2- متقاضی حداقل يك نیمسال از دوره آموزشی خود را در دانشگاه مبدا گذرانده باشد.

40-3- واحدهای باقیمانده دانشجو برای دانشگاه مقصد، حداقل نصف کل واحدهای دوره باشد.

40-4- میانگین نمرات دروس گذرانده شده متقاضی، حداقل 12 باشد.

تبصره: انتقال محل تحصیل دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد سپرده اند با رعایت شرایط ماده 40 و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذیربط، امکان پذیر است.

ماده 41) انتقال دانشجو به هر يك از دانشگاههای تهران ممنوع است جز در موارد زیر:

41-1- شهادت، فوت یا معلول شدن سرپرست خانواده دانشجو به طوری که وی به تشخیص مراجع قانونی، به عنوان کفیل خانواده شناخته شود.

41-2- بیماری صعب العلاج یا معلولیت موثر دانشجو، به نحوی که به تشخیص شورای عالی پزشکی قادر به ادامه زندگی به طور مستقل نباشد.

41-3- ازدواج رسمی و دائمی دانشجوی دختر که محل تحصیل یا اشتغال شوهر در تهران باشد به تایید مراجع ذیربط.

تبصره 1: هر يك از موارد مذکور در این ماده باید بعد از قبولی دانشجو در دانشگاه صورت گرفته باشد.

تبصره 2: برای کارمندان رسمی یا پیمانی دولت ارائه حکم اشتغال ضروری است و اگر شغل همسر آزاد است گواهی اشتغال و سکونت او در تهران باید به تایید مراجع قانونی یا نیروی انتظامی رسیده باشد.

تبصره 3: در موارد استثنای چنانچه محل تحصیل دانشجوی دختر در تهران باشد و همسر او نیز در شهرستان دانشجوی باشد، اگر رشته تحصیل دختر در شهرستان محل تحصیل همسر موجود نباشد، همسر او می تواند به تهران منتقل شود.

تبصره 4: صحت هر يك از موارد مذکور باید به تایید دانشگاه مقصد نیز برسد.

ماده 42) انتقال از دوره های شبانه به روزانه و از دانشگاههای غیر حضوری (پیام نور) به دانشگاههای حضوری اعم از روزانه و شبانه و از دانشگاههای غیر دولتی به دانشگاههای دولتی ممنوع است ولی انتقال به عکس آن با موافقت مبداء و مقصد و رعایت ضوابط مربوط، بلامانع است.

تبصره 1: انتقال فرزندان اعضای هیات علمی تابع ضوابط و آیین نامه مربوط به خود می باشد.

تبصره 2: انتقال دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل در خارج از کشور به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی داخل کشور تابع ضوابط و آیین نامه مربوط به خود می باشد.

ماده 43) دانشجوی متقاضی انتقال باید درخواست انتقال خود را کتباً با ذکر مورد، حداقل 6 هفته قبل از شروع نیمسال تحصیلی به اداره آموزش دانشگاه مبداء تسلیم نماید.

ماده 44) دانشگاه مبداء در صورت موافقت با انتقال متقاضی واجد شرایط، موظف است حداکثر ظرف یک هفته، موافقت خود را همراه با درخواست دانشجوی و ریز نمرات او به دانشگاه مقصد ارسال دارد و دانشگاه مقصد مکلف است حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی نظر خود را به دانشگاه مبداء اعلام نماید.

تبصره: در صورت موافقت با انتقال، کلیه سوابق دانشجوی از دانشگاه مبداء به دانشگاه مقصد ارسال و ارتباط دانشجوی با دانشگاه مبداء قطع می شود.

ماده 45) در صورت انتقال، واحدهای گذرانده شده دانشجوی که نمرات آنها 12 و یا بالاتر است پذیرفته می شود و پذیرفتن واحدهایی که نمره آنها کمتر از 12 و بیشتر از 10 است بر عهده دانشگاه مقصد است. در هر حال عدم پذیرش واحدهای درسی دانشجوی انتقالی در حدودی مجاز است که وی امکان گذراندن واحدهای باقیمانده خود را در طول مدت مجاز تحصیل داشته باشد.

تبصره: تمام نمرات درسی دانشجوی در دانشگاه مبداء اعم از قبولی و یا ردی و سوابق آموزشی دانشجویی انتقالی از لحاظ مشروطی، عیناً در کارنامه دانشجوی ثبت و در محاسبه میانگین کل او محسوب می شود.

ماده 46) مدرک فراغت از تحصیل دانشجویی انتقالی توسط دانشگاه مقصد صادر می شود و در آن مدرک تعداد واحدهای گذرانده شده دانشجوی و مجموع واحدهای اخذ شده در دانشگاههای مبداء و مقصد، با ذکر میانگین نمرات آنها و سوابق تحصیلی دانشجوی قید می شود.

ماده 47) انتقال دانشجوی در طول مدت تحصیل در هر مقطع، فقط يك بار مجاز است.

جابجايي

ماده 48) جابجايي دو دانشجو با موافقت دانشگاههاي مبدا و مقصد، پس از گذراندن حداقل يك نيمسال و در صورت احراز شرايط زير در طول مدت تحصیل براي يك بار بلامانع است.

48-1- ادامه تحصیل هر دو دانشجو در دانشگاههاي مبدا از نظر مقررات آموزشی و انضباطي بلامانع باشد.

48-2- سال ورود به تحصیل هر دو دانشجو بايد يكسان باشد و در هر صورت هر دو دانشجوی متقاضي جابجايي نبايد بيش از 50% از واحدهاي دوره را گذرانده باشند.

تبصره 1: براي جابجايي دانشجویاني که به دستگاههاي اجرايي خاص تعهد سپرده اند، کسب موافقت دستگاه اجرايي ذيربط علاوه بر شرايط مذکور الزامي است.

تبصره 2: جابجايي پذيرفته شدگان آزمون سراسري در هر سال تحصيلي با ارائه درخواست، پس از گذراندن يك نيمسال تحصيلي در دانشگاه مبدا با رعايت مفاد اين فصل بلامانع است.

تبصره 3: مدرک فراغت از تحصیل دانشجویاني که جابجا شده اند، توسط دانشگاه مقصد صادر مي شود.

ماده 49) دانشجوی متقاضي جابجايي بايستي دو نسخه فرم مربوط به جابجايي را از دانشگاه محل تحصیل خود دريافت و تکميل نموده و در فاصله پانزدهم الي پايان تير ماه هر سال به آموزش دانشگاه مبدا تسليم کند.

تبصره 1: دانشجوی متقاضي جابجايي منحصراً ميتواند يك دانشگاه را به عنوان مقصد انتخاب کند.

تبصره 2: تقاضي جابجايي دانشجویاني که قبلاً يکبار منتقل يا جابجا شده اند پذيرفته نخواهد شد.

ماده 50) دانشگاهها پس از انقضاي مهلت تعيين شده نسبت به بررسي تقاضاهاي رسیده اقدام و حسب مورد يك نسخه از تقاضاهاي تأييد شده را به همراه شرح واحدهايي که متقاضيان گذرانده اند به دانشگاه مقصد ارسال مي دارند.

تبصره: جابجايي منحصراً يك بار در سال صورت خواهد گرفت و تقاضاهاي جابجايي بايستي حداکثر تا پايان مرداد ماه به دانشگاه مقصد رسیده باشد.

ماده 51) از ابتدای شهریور ماه هر سال تحصيلي تقاضاهاي رسیده در شوراي آموزشی و يا کمیته منتخب آن شورا در دانشگاه مقصد مورد بررسي قرار مي گیرد و نتايج تصميمات متخذه قبل از شروع

نام نویسی براساس تقویم دانشگاهی، توسط معاون آموزشی دانشگاه مقصد به دانشگاه مبدأ و از آن طریق به دانشجویان ذینفع اعلام می گردد.

تبصره: جایابی دانشجویان متقاضی پس از تصویب شورای آموزشی و یا کمیته منتخب آن شورا امری است قطعی و برای طرفین لازم الاجرا است.

فصل نهم

دانشجوی میهمان

ماده 52) در مواردی که دانشجو بطور موقت ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد میتواند با توافق دانشگاههای مبدأ و مقصد به عنوان دانشجوی میهمان، محل تحصیل خود را بطور موقت برای مدت معین تغییر دهد.

تبصره: میهمانی از دوره های روزانه به شبانه و از دانشگاههای خصوصی به غیر خصوصی و از دانشگاههای دولتی به غیر دولتی و برعکس ممنوع است.

ماده 53) میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه مشروط بر این است که دانشجو حداقل یک نیمسال تحصیلی خود را در دانشگاه مبدأ گذرانده باشد.

ماده 54) میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه برای گذراندن یک یا چند درس با موافقت دانشگاه مبدأ و دانشگاه مقصد، به شرط آنکه تعداد واحدهای درسی مذکور کمتر از 10 واحد باشد و جمع واحدهای درسی اخذ شده دانشجو در دانشگاه مبدأ و مقصد در آن نیمسال از 12 واحد کمتر و از 20 واحد بیشتر نشود، بلامانع است.

ماده 55) هر دانشجو در هر رشته می تواند حداکثر یک نیمسال در دوره کاردانی و یا کارشناسی ناپیوسته و دو نیمسال در دوره کارشناسی پیوسته، در یک دانشگاه به طور تمام وقت، به صورت میهمان تحصیل کند. در هر حال واحدهایی که دانشجو به صورت میهمان، چه به صورت تمام وقت و چه به صورت تک درس در یک یا چند دانشگاه گذرانده است، نباید از 40 درصد کل واحدهای دوره تجاوز کند.

تبصره: انتخاب واحد دانشجو، چه به صورت تک درس و چه به صورت تمام وقت باید با اطلاع گروه آموزشی مربوط در دانشگاه مبدأ و طبق شرایط دانشگاه مقصد باشد.

ماده 56) واحدهایی که دانشجوی میهمان در یک یا چند دانشگاه می گذراند، عیناً در کارنامه او در دانشگاه مبدأ ثبت می شود و نمرات آنها در محاسبه میانگین نیمسال و میانگین کل او منظور خواهد شد.

حداقل نمره قبولی دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد 12 می باشد و واحدهایی را که دانشجو در دانشگاه مقصد با نمره کمتر از 12 گذرانده است باید مجدداً بگذراند.

ماده 57) مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی میهمان توسط دانشگاه مبدأ صادر می شود.

فصل دهم

تغییر رشته

ماده 58) دانشجو در طول دوران تحصیل در مقطع کاردانی و کارشناسی پیوسته میتواند با داشتن شرایط زیر و موافقت دانشگاه ذریبیط از رشته ای به رشته دیگر تغییر رشته دهد:

1-58- ادامه تحصیل متقاضی در رشته قبلی از نظر مقررات آموزشی بلامانع باشد.

2-58- حداقل یک ششم و حداکثر یک دوم واحدهای دوره را گذرانده باشد.

3-58- نمره آزمون ورودی متقاضی در سال ورود به دانشگاه از نمره آزمون پایین ترین فرد پذیرفته شده در سهمیه و رشته مورد تقاضا در همان سال در دانشکده مقصد کمتر نباشد.

4-58- با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل، امکان گذراندن واحدهای درسی مورد نیاز در رشته جدید را داشته باشد.

تبصره 1: تغییر رشته در مقطع کارشناسی ناپیوسته ممنوع است.

تبصره 2: تغییر رشته دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد دارند، با رعایت کلیه شرایط این ماده و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذریبیط امکان پذیر است.

تبصره 3: تغییر رشته به رشته هایی که در ضوابط گزینش آنها شرایط خاصی پیش بینی شده است موکول به احراز شرایط مربوط است.

تبصره 4: دانشجو در طول تحصیل خود تنها یک بار می تواند تغییر رشته دهد.

ماده 59) تغییر رشته در مقاطع هم سطح صورت می گیرد، در غیر این صورت فقط از مقطع بالاتر به مقطع پایین تر امکان پذیر است.

ماده 60) در صورت موافقت با تقاضای تغییر رشته، دانشجو موظف است در اولین فرصت در رشته جدید ثبت نام و انتخاب واحد نماید. پس از ثبت نام، دانشجو اجازه بازگشت به رشته قبلی را ندارد.

تبصره 1: اقدام نکردن دانشجو به ثبت نام در رشته جدید در وقت معین به منزله انصراف از تغییر رشته تلقی می شود و حق تغییر رشته تا پایان دوره از وی سلب می شود.

تبصره 2: دانشجو تا قبل از ثبت نام در رشته جدید تابع مقررات رشته قبلی می باشد.

تغییر رشته توأم با انتقال

ماده 61) در صورتی که دانشجو هم زمان دارای شرایط انتقال و همچنین شرایط تغییر رشته باشد، تغییر رشته توأم با انتقال بلامانع است.

تبصره: تغییر رشته توأم با انتقال از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر عکس در صورت داشتن شرایط تغییر رشته و انتقال، بلامانع است.

ماده 62) دروسی که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است در گروه آموزشی رشته جدید بررسی و معادل سازی می شود و فقط دروسی از وی پذیرفته می شود که به تشخیص گروه آموزشی، با دروس رشته جدید، حداقل 80% اشتراک محتوایی داشته باشد و نمره هر یک از آن دروس نیز از 12 کمتر نباشد.

تبصره 1: دروس پذیرفته شده در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات آنها در محاسبه میانگین کل منظور می شود، ولی نمرات دروس پذیرفته نشده بدون احتساب در میانگین در کارنامه دانشجو باقی می ماند. در این صورت چنانچه میانگین کل واحدهای پذیرفته نشده او کمتر از 12 باشد با تصمیم شورای آموزشی دانشگاه، جمعاً به عنوان یک نیمسال مشروطی، برای دانشجو در رشته جدید منظور می شود.

تبصره 2: در صورتی که تعداد واحدهای دروس پذیرفته نشده دانشجو، در حدی باشد که امکان گذراندن واحدهای مورد نیاز رشته جدید را در طول مدت مجاز تحصیل از وی سلب کند، با تقاضای تغییر رشته او موافقت نمی شود.

ماده 63) متقاضی تغییر رشته باید درخواست خود را همراه با مدارک لازم حداقل 6 هفته پیش از شروع نیمسال تحصیلی به اداره آموزش دانشگاه محل تحصیل خود تسلیم نماید.

ماده 64) چنانچه دانشجو از مقطع کارشناسی پیوسته به مقطع کاردانی تغییر رشته دهد، حداکثر مدت مجاز تحصیل بر مبنای دوره کاردانی محاسبه و به ازای هر 20 واحد پذیرفته شده از دانشجو حداکثر یک نیمسال از طول مدت مجاز تحصیل وی کاسته می شود.

تغییر رشته اضطراری

ماده 65) چنانچه دانشجو در دوران تحصیل، دچار بیماری یا سانحه ای گردد که به تشخیص شورای پزشکی دانشگاه و تایید شورای آموزشی دانشگاه توانایی ادامه تحصیل در آن رشته و یا امکان بهره گیری از کارایی حاصل از آن را طبق جدول نقص عضو از دست بدهد، اجازه ادامه تحصیل در آن رشته را ندارد و می تواند با رعایت سایر مقررات به رشته دیگری که از لحاظ نمره آزمون ورودی نزدیکترین نمره را دارد تغییر رشته دهد. در این حال دانشجو از رعایت شرایط موضوع ماده 58 باستثنای بند 1 معاف خواهد بود.

تبصره: در مواردی که دانشجو در طول دوره تحصیل دچار اختلالات روانی و رفتاری یا بیماری جسمی و نقص عضو مؤثر گردد به نحوی که توانایی ادامه تحصیل در هیچ یک از رشته های گروه آزمایشی

مربوط را نداشته باشد، می تواند با نظر شورای پزشکی دانشگاه و تأیید شورای آموزشی دانشگاه به رشته ای در گروه آزمایشی دیگر که از لحاظ نمره آزمون ورودی نزدیکترین نمره را دارد، پس از کسب موافقت دانشگاه مقصد تغییر رشته دهد.

فصل یازدهم

پذیرش واحدهای درسی

ماده 66) معادل سازی و پذیرش دروسی که دانشجوی قبلاً در دانشگاهها یا دیگر مقاطع تحصیلی گذرانده است با رعایت شرایطی به شرح زیر مجاز است:

66-1- دانشجوی با توجه به سوابق تحصیلی خود مجاز به شرکت در آزمون ورودی رشته جدید باشد.

66-2- دانشگاه قبلی و مدارک تحصیلی آن مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا وزارت علوم تحقیقات و فناوری باشد.

66-3- تحصیل دانشجوی در دانشگاه قبلی مطابق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد.

66-4- محتوای آموزشی دروس گذرانده شده دانشجوی با دروس رشته جدید به تشخیص گروه آموزشی حداقل 80% اشتراک محتوایی داشته و نمره هر یک از دروس از 12 کمتر نباشد.

تبصره 1: معادل سازی دروس تخصصی در مقاطع هم سطح یا از مقاطع بالاتر به پایین تر امکان پذیر است.

تبصره 2: معادل سازی و پذیرفتن دروس توسط گروههای آموزشی ذیربط در دانشگاه پذیرنده انجام می شود.

تبصره 3: نمرات دروس پذیرفته شده از دانشجوی در محاسبه میانگین نیمسال محسوب نمی شود ولی در محاسبه میانگین کل دانشجوی محسوب خواهد شد.

تبصره 4: به ازاء هر 20 واحد از دروس پذیرفته شده دانشجوی، یک نیمسال تحصیلی از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی کاسته می شود.

فصل دوازدهم

فراغت از تحصیل

ماده 67) میانگین کل نمرات دانشجو در پایان دوره تحصیل باید حداقل 12 باشد تا در رشته تحصیلی خود حسب مورد مدرک کاردانی، کارشناسی پیوسته و یا کارشناسی ناپیوسته دریافت کند. در صورتی که میانگین کل نمرات دانشجو از 12 کمتر باشد چنانچه از نظر طول مدت تحصیل مانعی نداشته باشد می تواند حداکثر 20 واحد درسی از درسهایی را که با نمره کمتر از 12 قبول شده است در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، در یک نیمسال تحصیلی و در دوره کارشناسی پیوسته، در دو نیمسال تحصیلی مجدداً انتخاب و آن دروس را تکرار کند تا میانگین کل خود را جبران نماید. در این صورت نمرات دروس تکراری علاوه بر نمرات قبلی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل نمرات او محسوب می شود.

تبصره 1: در صورتی که دانشجو مطابق مفاد ماده 67 دروس تکراری را اخذ نماید و در امتحان آن دروس مردود شود، چنانچه پس از احتساب کلیه نمرات قبولی، ردی و تکراری میانگین کل وی به 12 رسیده باشد قبولی قبلی او در آن درس ملاک عمل است و دانشجو می تواند فارغ التحصیل شود. در صورتی که میانگین کل وی به 12 نرسیده باشد، چنانچه دانشجوی مقاطع کاردانی و کارشناسی ناپیوسته باشد از تحصیل محروم و اخراج می شود و در صورتی که دانشجوی مقطع کارشناسی پیوسته باشد، دانشجو در آن درس مردود است و علیرغم این که قبلاً در آن درس نمره قبولی کسب نموده بایستی مجدداً آن درس را با رعایت مفاد ماده 67 تکرار نماید.

تبصره 2: دانشجویی که نتواند یا نخواهد از مقررات مذکور در این ماده استفاده کند یا علیرغم استفاده از آن نتواند کمبود میانگین کل نمرات خود را جبران نماید در صورتی که مقطع تحصیلی او کاردانی یا کارشناسی ناپیوسته باشد از تحصیل محروم و اخراج می شود و در صورتی که در مقطع کارشناسی پیوسته باشد براساس ماده 31 و تبصره های آن اقدام می گردد.

ماده 68) دانشجویی که کلیه واحدهای درسی یکی از مقاطع کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته را طبق برنامه مصوب و بر اساس مقررات این آیین نامه با موفقیت گذرانده باشد فارغ التحصیل آن دوره شناخته می شود.

تبصره 1: تاریخ فراغت از تحصیل دانشجو روزی است که آخرین نمره درسی وی توسط استاد به اداره آموزش دانشکده تحویل می شود.

تبصره 2: با توجه به تبصره 1 و رعایت دقیق مفاد ماده 25 ضرورت دارد هر دانشگاه در هر نیمسال، زمان خاصی را برای اعلام فراغت از تحصیل دانشجویان تعیین و مقدمات آن را فراهم سازد.

تبصره 3: قید کلمه شبانه در مدارک فراغت از تحصیل دانش آموزان دوره های شبانه الزامی است.

ماده 69) این آیین نامه در 12 فصل و 69 ماده و 81 تبصره در بیست و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ 83/3/23 مصوب گردید و برای آن دسته از دانشجویانی که از سال تحصیلی 83-84 وارد دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی می شوند لازم الاجرا است و از این تاریخ به بعد تمام آیین نامه ها، بخشنامه ها و دستورالعمل های مغایر با آن برای این گروه از دانشجویان لغو می شود.